

שולי הר-מלך

פרקי זכרון

ה'תשלי"ח – ה'תשס"ג

הקדמת ראש הישיבה

שולי ז"ל הי"ד, נשמתו עלתה השמיימה במיתה על קידוש השם, במלחמתנו על גאולת נחלתנו, גאולת ישראל.

עליה זו השמיימה המשיכה את כמיהת הקודש ועבודת ה' אשר היתה בו, את נעימותו חברותו פתיחותו, את השנים היפות בדיבוק החברים בבית המדרש, את אהבת ישראל אהבת ארץ ישראל וציפיית ישועתו אשר פיעמו בו.

ראשית יניקתו עם המשך הכוונתו ותמיכתו – בית הוריו היקרים מאד.

שותפו הנאמן לבית ולנטיעת זרעו שיאריך ימים – אשתו לימור תלח"א.

שולי זה הגדיל פעלו באחרית ימיו, בדביקות ובעוז, בחרוף נפש, למען גאולת ישראל ונחלתו, בתנופת בניין לישוב חומש ת"ו. השגיו חשובים מאד ומכוחם פירות, אשר לא זכה לראות, בהתרחבות תנופת הבניין בצפון השומרון. כאן עלייתו השמיימה.

זכרונו לברכה. ה' יקום דמו.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים.

אלוקי!

חבר נתת לי בשנות נעורי.

חבר למעיין בו שתינו.

בצמא.

דברי תורתך.

אלוקי!

אח ורע זימנת עמי

לפונדק אחד.

בו סעדנו אוכל

גשמי ורוחני יחדיו.

הפרדת שבילנו

אך לא הדרך.

וקשר נשמר

לא בדיוק אבל בערך.

אך ענפים שצמחו בתוכי

אז,

הם חלק מחברי

שקיים בתוכי.

אלוקי!

חבר נתת לי בשנות נעורי.

לקחתו אליך

בימי בחורותיו.

ואנו נשארנו.

וזכרון תוסס

צועק "טאטע",

אוי, געוואלאד!

ועט חייו

בדיו אדומה

נרשמת עכשיו

מפי חבריו.

לאדם מערכי לב, ומה' מענה לשון.

ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, ה' צורי וגואלי.

שולי.

בהחלט מספיק לומר "שולי". זה הכל.

שהרי למי שהכיר אותו, אין צורך להוסיף מאומה.

אבל שולי - לא שתקן היה. וגם במקום ששום דבר אי אפשר היה לומר - שולי אמר.

"בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו: רבש"ע, מי מעכב על ידך? אמר לו: אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות... אמר לפניו: רבונו של עולם, יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה ע"י? אמר לו: **שתוק, כך עלה במחשבה לפני.**

אמר לפניו: רבונו של עולם, הראיתני תורתו, הראני שכרו, אמר לו: חזור לאחורך. חזר לאחוריו, ראה ששוקלין בשרו במקולין, אמר לפניו: רבש"ע, זו תורה וזו שכרה? א"ל: **שתוק, כך עלה במחשבה לפני.**

(מנחות כט, ב)

ואנחנו, שותקים. שכך עלתה במחשבה לפניו.

ושולי, לו היה פה, אף הוא שותק היה. אך היה שותק בדרכו שלו.

שולי, לא היה מתכנס בפינתו בדממה, אלא היה מדבר על השתיקה.

על תורה ושכרה. על דרכי ה', ודרכו הנסתרה.

וכה כתב שולי בהיותו בכיתה ח':

ר' עקיבא דורש כתרי אותיות

א. אוי רבינו!	ב. אוי תלמידי!
אוי מורינו!	הרי רק במותי
מדוע שמח אתה	לכבוד ה' יתברך
והנה קרב יום מותך ?	הקדש נפשי.

- ג. אוי רבינו!
אוי מורינו!
תלמידי חכמים נרצחים,
נהרגים
הזאת תורה וזאת שכרה?
- ה. אוי רבינו!
אוי מורינו!
אנא לפני מותך ברכינו.
אנא תלמידי
תורת ה' שמרו וקימו
ולחלק בעולם הבא בעז"ה
תזכו.
- ד. אוי תלמידי!
את דרכי ה' מי יודע,
כי נסתרים הם
אך אין ספק שנכונים הם.
- ו. אנא תלמידי
תורת ה' שמרו וקימו
ולחלק בעולם הבא בעז"ה
תזכו.

(מתוך: חוברת "בלדה לתלמיד" – חטיבת הביניים עופרה כהן ח' תשנ"ב)

האמת היא, כי שולי לא רק אמר. שולי אמר ועשה. תורתו - תורת חיים הייתה. וחיוו - חיי תורה היו. אש שלהבת קודש היו חיוו התוססים. אש חמה ויוקדת, מקפצת, רוקדת, לא נחה ולא שוקטת. רק עולה בצבעיה הרבים, ומשתוללת. ועתה,

נשארנו עם נר.

נר נשמה, שלהבת קטנה. ושני יתומים ואלמנה.

הורים, משפחה.

וחברים.

חברים רבים!

וכי מי הכיר את שולי ולא היה מיד לחברו?!

ואף על פי, שמכרים וחברים רבים עד למאוד היו לו לשולי - שונה היא חברות "סתם", לחברות הצומחת ונקשרת מתוך בית המדרש. מתוך עמלה של תורה, דיבוק חברים ושימוש תלמידי חכמים.

אופי ייחודי יש לה לשיבת קדומים, בה למד שולי במיטב שנותיו.

חבורה קטנה וחברות גדולה.

בית מדרש קטן, בראש גבעה נישאה, המשקיפה אל הרי השומרון ועל מרחבי השפלה.

בית מדרש, בו העומק, גבוה מכל דבר,

ועונה, ופשטות, ותורה של חיים. וחיים של תורה.

חבורה מיוחדת היתה בזמנו של שולי בישיבה.
חברים מהישל"צ, ועד מהרה גם אחרים הצטרפו לחבורה.

קשה, קשה עד מאוד היא מלאכת הכתיבה.
קשה היא אצל כל אדם, ואצל שולי על אחת כמה וכמה.
ומנסות המילים הבאות, לגבש את פירורי הסיפורים והמחשבות, ולהעלות
במעט את דמותו של שולי, החי, החיוני, על גבי ספר ואותיות.
ואף על פי שאי אפשר להפריד את תקופת לימודיו בישיבת קדומים מתקופות
אחרות, אף על פי כן, טעם מיוחד ושונה יש להם לשנים אלו, ולחבורה זו. הן
מצדו של שולי, הן מצד הישיבה, והן מצד חבורתא קדישתא.

שולי מגיע לישיבה

א' אלול תשנ"ו. רכבה של משפחת הר-מלך עושה את דרכו מכוכב השחר
לקדומים.

מספר משה (אביו של שולי):

לא פעם הזדמן לי להגיע לישיבה. אם כדי להביא את שולי, ואם כדי לבוא
ללמוד אתו חברותא. אף באותו א' באלול, לקחתי את שולי, וחברו הטוב
עקיבא יבלח"א, לישיבה.
כשהגענו לצומת גיינספוט, צומת ממנו אפשר לראות את גבעת הישיבה -
גבעת רש"י, אני שומע את שולי צועק בהתלהבות: 'עקיבא, אנחנו מתחילים
ללמוד תורה, עכשיו אנחנו מתחילים ללמוד', והם התחבקו מאחור בשמחה
וגיל.

כך הרגיש שולי בדרכו הראשונה לישיבה, ואף הוא לא ידע עד כמה יתקשר
ויתחבר למקום ולאנשיו.

צבעים חיוניים ויפים נצבעה ישיבת קדומים ביום ששולי הגיע אליה. ואף לשולי
עצמו נוספה קומה חדשה. שולי הפך עד מהרה להיות חלק מנופה של הישיבה,
ואף הישיבה הטביעה בו את חותמה.

ישנם אנשים, שרק כאשר הם הולכים מרגישים עד כמה הם היו, אבל בזמן
המצאם לא תמיד שמים לב לנוכחותם ולתרומתם לסביבה.

כששולי היה בבית המדרש - כולם ידעו: שולי נמצא!
 מספר יוסף בנימין, עד כמה היה הדבר נכון בישיבת מרכז הרב, ועל אחת כמה
 וכמה בישיבת קדומים:

בתקופה ששולי נרצח - למדתי בישיבת מרכז-הרב. כמדומני, שעל אף הזמן
 הרב שחלף מאז למד שולי בישיבה זו, לא היה אדם אחד, אשר למד בישיבה
 בתקופת שולי, שלא ידע **בדיוק** במי מדובר. דבר די נדיר בישיבה כל כך
 גדולה.

אי אפשר לומר על שולי שהוא היה נחבא אל הכלים. כשהיה לומד בבית המדרש
 - היה לומד בקול רם, ובישיבה קטנה כל כך כישיבת קדומים - שמעו את קולו
 בכל בית המדרש.

קביעות בבית המדרש

לשולי היתה פינה קבועה בבית המדרש. גם בתקופות בהן עסק בעיסוקים
 נוספים, מחוץ לישיבה, הקפיד לשמור על קביעותו בבית המדרש.
 מספר בצלאל:

שולי תמיד הרגיש בבית המדרש כמו בבית. גם לאחר תקופת הצבא - כשחזר
 לבית המדרש - הוא חזר למקומו הקבוע, סמוך לדלת הימנית, בשורה
 הקדמית, מאחורי הרב יצחק. אני זוכר איך שולי היה נכנס, מזיז את הכסא,
 מפשיל את מכנסיו, ו"מתיישב", כמו שצריך, על הכסא.

ומוסיף גלעד:

לשולי היתה קביעות בלימוד תנ"ך לאחר תפילת מנחה, דווקא כשכולם הלכו
 לחדר האוכל. גם בתקופה האחרונה, כשהיה בא מחומש - התמיד בקביעות
 הזאת. קביעות מרשימה מאד בהתמדה שלה, וגם בהתקדמות.

קשר לראש הישיבה

שולי ראה בדמותו של הרב יצחק דמות לחיקוי ולהערצה. היה זה דבר שבשגרה
 לראות את שולי יושב בדריכות ליד הרב יצחק ומאזין בהכנעת-מה למוצא פיו.

מספר משה (אבא של שולי):

שולי התחבר מאוד לרב יצחק, ומאוד העריך את כל מה שהוא אמר, גם אם
 לא תמיד הסכים. על כל דבר קטן הוא היה מתייעץ אתו.

ההתמדה של הרב יצחק הרשימה את שולי מאוד, וכשהייתי מגיע אליו לישיבה - היה מראה לי את הרב יצחק, ומספר על התמדתו המיוחדת משעות הבוקר המוקדמת עד שעות הלילה המאוחרות.

מספר עקיבא :

האמת שבלטה אצל שולי, הובילה אותו להתייעץ עם הרב יצחק הרבה יותר מאחרים. כשהתלבט במשהו, אפילו אישי מאוד, הוא היה ניגש לרב ומדבר אתו. אצל שולי לא היתה שום גאווה שמנעה ממנו ללכת ולשאול את כל השאלות. כשהיה לו קשה לקום בבוקר בזמן, הוא ניגש לרב יצחק שוירה לו כיצד לטפל בזה. הרב הציע לו ללמוד בחברותא בכל בוקר השכם, קודם התפילה. וכך היה, ולאורך כל התקופה שולי קם מוקדם ללא בעיה.

פעם ביקש שולי מהרב יצחק, שיהיה "המוסרניק" שלו, ויעיר לו על כל דבר שנראה לו שצריך תיקון.

בזמן הימים הנוראים, סיפר שולי לרב שהוא מצייר לעצמו את מלכות ה', בתור מלך גדול שנוסע עם כרכרה מפוארת וסוסים ומשרתים סביבו. מאוחר יותר, סיפר לי שולי במבוכה, שהרב אמר לו, שאינו בטוח שזו הדרך הנכונה, ואולי היא אפילו בעייתית במקצת... אבל שולי לא התבייש לשאול ולהתייעץ, שהרי זה מה שהיה לו בראש, והוא צריך לדעת מה דעתו של הרב על זה.

רדיפת האמת

שולי שאל את כל השאלות. גם אלו שאנחנו פחדנו לשאול, וגם אלו שלאף אחד לא היתה תשובה. והוא לא הרפה. הוא לא ויתר. הרבה פעמים, היו אומרים לו טענות נפוצות וידועות, ושולי היה מגיב: עוילם-גוילם. אז מה עם כולם עושים ככה?!

מספר יוסף בנימין, שלמד את ספר הכוזרי בחברותא עם שולי, כששולי היה בשיעור א' :

כל פעם, הלימוד היה "מבצע אינלקטואלי" מחדש. היו דיונים וויכוחים, ולא תמיד הם היו "עדינים", אבל הגישה תמיד היתה חברית, וגם הויכוח הסוער ביותר לא היה על חשבון ה"בין אדם לחברו". פעמים נמשך דיון אחד מספר ערבים.

על דוגמא לאכפתיות ולאמיתיות של שולי בלימוד, מספר עקיבא :
כשלמדנו בשיעור א' כוזרי עם הרב מילר, את נושא מעמד הר סיני, הגענו

לעניין ודאות העברת המסורת במשך הדורות. כולנו התקשינו להבין עניין זה, אך שולי היה זה שלא ויתר, הוא ממש שיגע את הרב. נראה שהיכוח נמשך לפחות שני שיעורים. גם לאחר השיעור המשיך שולי בויכוח עם כל הנקרה בדרכו.

ויכוח זה לא היה מקרי, כפי שמסביר גלעד :

שולי לא אהב את העובדה שפעמים רבות הציבור נוטה לקבל אמיתות מפורסמות, גם בלא העמקה וחקירה. במקרים רבים אהב להציג את עמדת ה"איפכא מסתברא", לא משום שהאמין בה, אלא בשביל האתגר האינטלקטואלי, כדי להעמיק ולחדד את הנקודה. בדרך זו הוציא שולי את האנשים מן ה"קיבעון" המחשבתי, כחלק ממלחמתו בשבלוניות.

ללא שום ספק - האמת העיקשת הזאת של שולי הובילה אותו למחוזות שלא כולם מגיעים אליהם.

עזות לשאול שאלות

עזות-מה היתה לו לשולי, כפי שעולה מהסיפורים הקודמים.

כבר בשיעור א', בתחילת דרכו בישיבה, העיז לשאול שאלות, שאף אחד אחר לא העיז. מספר קובי :

פעם ראשונה שפגשתי את שולי, זה היה כשהוא הגיע לישיבה בשיעור א. השאלה הראשונה שלו היתה: באיזה שיעור אתה? עניתי לו: בשיעור ח'. ושולי שאל: בלי זקן?!...

העזות הזאת, שהיתה לו לשולי, נתנה לו את העוז לומר את דעתו בצורה ברורה, בלי לפחד, בלי לטייח ועם הרבה להתווכח.

בזכות תכונה זו זכה שולי גם להרבות לימוד תורה כפי שמספר אלרן אליעזר: בדרך כלל יש לבחורים צעירים יראה מפני הרבנים, והם יחששו להטריח את הרב יתר על המידה. לשולי זה לא הפריע, הוא ניגש אל הרב יוסיפון וביקש ישירות: מה דעת הרב שנלמד חברותא. ובזכות בקשה זו זכיתי גם אני לחברותא עם הרב, חברותא שנמשכת עד היום הזה.

"מה, זה לא תורה?"

לא פעם ולא פעמיים, גלש שולי עם החברותא גם לנושאים מחוץ לתחום הלימוד, עד שלפעמים היה צורך להעיר לו על כך. למרות שהוא הנמיך את קולו,

או יצא מבית המדרש, לעתים היה מתעצבן על ההערה. "מה, זה לא תורה?!", הוא התעצבן על ה"שבולוניות" שבבית מדרש צריך ללמוד בשקט, ו"אסור" לדבר דברים אחרים.

מספר עקיבא :

שולי לא היה בחור ישיבה במובן הרגיל והשגרתו של המילה. הלימוד הישיבתי היה כרגיל, במסכת הנלמדת עם החברות והשיעורים, אבל העניינים שעלו על סדר היום, מתוך המצב וכו' היו חלק בלתי נפרד מבנין האישיות. וממילא, הוויכוחים שהיו בחדר האוכל, נמשכו לא פעם ולא פעמיים בבית המדרש.

בחור ישיבה "סטנדרטי" שוקע בעולמה של תורה, ומה שיש לו - זה רק מסכת בבא מציעא, מן הבוקר עד הערב, עם השיעורים ועם הלימוד בספרי האמונה וכו'. ההתעסקות עם העולם שבחוץ, עם הדיבורים ברדיו, הם בדרך כלל זניחים מאוד, לפחות בשיעורים הצעירים.

דרכו של שולי היתה שונה. לשולי היתה אכפתיות ושייכות לחיים שמחוץ לישיבה. פעמים רבות היה מתריע מפני מצב בו אנשים ממשיכים לחשוב ולדבר, אך שוכחים את עולם המעשה.

ומוסיף בצלאל :

החברותא שלנו היתה בשעת הפסקת הצהריים - גם כדי שהצעקות לא יפריעו לשאר הלומדים, וגם מפני שהלימוד שלנו לא תמיד היה "קונבנציונאלי", ולא עסק בהכרח רק בהוויות אביי ורבא, אלא גם בסוגיות מהחיים. אבל איכשהו, זה תמיד יצא מהספר וחזר לספר.

להט הויכוח

הווי מיוחד היה לחדר האוכל בישיבת קדומים, בתקופתו של שולי. מרגע שפתח את הדלת היה ברור - שולי הגיע! ולכך התווספה ברכתו הרמה והחמה "ערב טוב לכל יושבי חדר האוכל!"

כששולי הגיע, הגיעו גם הדיונים והויכוחים.

לעיתים נסובו הויכוחים על סוגיות בהלכות ברכות, כפי שמספר מנחם ב. :

אני זוכר שפעם אחת נכנס שולי לחדר האוכל, ומיד ניגש לשולחן ושאל: מה זה - מזוינעס (מזונות)?!... עניתי לו: לא, זה בורקס... ומיד החלו דיונים ארוכים האם מברכים על זה "מזונות" או "המוציא". בתקופה זו השקיע שולי זמן בלימוד מדוקדק של הלכות קביעת סעודה.

מוסיף עמית :

אחד הדברים ששולי עשה כאן בישיבה הוא, שבמידה מסויימת, הוא טשטש את ההבדלים שבין חדר האוכל לבית המדרש, לפחות בעניין הויכוחים - שלפעמים חצו גבולות.

הויכוחים היו בנושאים מגוונים, ויכוחים על אלטלנה, על הקיבוצים, נושאים הלכתיים ונושאי חינוך שונים, אך בעיקר, מעניינים. לעיתים מזומנות התנהלו הויכוחים בטונים גבוהים, ונמשכו מעבר לזמני הארוחות.

סגנונו המיוחד ובטוייו הצבעוניים הפכו עד מהרה לנחלת הכלל. כולנו זוכרים את "קדוחעס בצלוחעס", כשרצה לבטל את דברי המתווכח, או "פוריץ" (במלעיל) על מי שדעתו לא נוחה הימנו, ועוד ועוד.

שולי לא התבייש להעלות את נושאי הויכוחים בפני רבנים בישיבה ומחוצה לה, גם אם השאלות היו לעיתים לא שגרתיות. ויכוח מסוים, שהעמיד את שאלת המוסר האנושי מול ההכרעה ההלכתית היבשה, התפשט אף מחוץ לגבולות הישיבה, לא מעט בעידודו של שולי.

מנחם ש. "מאזן" את התמונה :

למרות שרבים זוכרים את צעקותיו של שולי, את הויכוחים הסוערים, את הדיונים בחדר האוכל - כל הדיבורים שלי איתו היו דווקא מאוד תרבותיים, נינוחים ושקטים.

הפעם האחרונה ששוחחנו ארוכות, היתה כשחזרנו מניחום אבלים אצל אהוביה. בניחום עצמו - שולי השתלב לא רע בשיחה עם הרב דרוקמן, חנן פורת ועוד. בדרך חזרה לישיבה - ראו עליו שהוא כואב את הדברים באמת ולוקח אותם באופן אישי. היה נראה, שכל ה"צעקות" והויכוחים הסוערים, אינם ממנו ולחוץ, ואין הוא מאותם אנשים שאוהבים לצעוק ולהתווכח לשם הצעקות והוויכוח בלבד. הוא חי את זה מבפנים. שולי היה איש אמת. היו לו כל מיני "תורות", ועל פי אמונתו הפנימית הוא היה מתנהל.

בדומה, מספר ר' אהרון ב. :

אני חייב להודות - אני לא זוכר שום צעקות. אני זוכר בן אדם מתוק, שאהבתי מאוד ללמוד אתו.

יתכן, ששולי ידע לזהות מי העומד מולו, ועם מי הוא מדבר. על מי אפשר לצעוק ומי מתאים לשיחה שקטה. מתי הוא במקום של ה"מקבל" ומתי הוא במקום

של ה"נותן". לאחד - הוא נתן "שמוס" ושטיפה רצינית, ועם השני הוא ניהל שיחה רגועה, שלווה ומעמיקה.

מספר ר' אמנון:

היו לי הרבה שיחות עם שולי - וכולם היו בנחת. הדעות שלנו היו כל כך הפוכות, עד שאם הייתי רוצה לדעת מה אני חושב - הייתי שואל אותו מה הוא אומר, וידעתי שאני חושב הפוך... ואף על פי כן זה לא היה על חשבון נעימות השיחה. העוצמה שלו, הנחישות, הדעות הברורות, לא היוו שום גורם מפריע לנהל איתו שיחה נעימה וקולחת.

יהודי פשוט

שאיפות גדולות היו לו לשולי בלימוד תורה. לא. לא היו לו שאיפות להיות גדול הדור. היו לו שאיפות להיות יהודי. כן. יהודי אמיתי. "בעל-בית". ולא מלתא זוטרתיא היא.

כי שולי התכוון לכך באמת.

בסדר ערב למד שולי עם ר' אהרון ב, תושב קדומים, שהיה עולה בערבים ללמוד בישיבה:

מסביר בצלאל:

אני "ירשתי" את שולי בחברותא עם ר' אהרון. שולי התגייס לצבא בדיוק כשאני הגעתי. שולי מאד נמשך לצדדים הפשוטים, האמיתיים והנכונים של החיים. דוקא ל"בעל-בית", שלאחר יום עבודה עולה לישיבה ללמוד תורה - יש לפעמים סברות ישרות יותר, מסברותיו של בחור ישיבה מפולפל. אולי זה מה שמשך את שולי להתמיד בלימוד עם ר' אהרון.

אהוביה

כשכובע 'טמבלי' לראשו, יושב אהוביה טבנקין, תושב עין חרוד, בישיבת קדומים ולומד תורה. מראה מיוחד במינו, של קיבוצניק 'אמיתי', היושב בבית המדרש והוגה במקורותיה ובמקראותיה של התורה.

לא עבר זמן רב - ושולי ואהוביה קבעו להם לימוד משותף.

מספר משה (אבא של שולי):

בשביל שולי - אהוביה היה איזה בסיס. איזה עמוד יסודי בכל הוויתו של שולי. לא מזמן היינו בטיול בצפון, ושולי אמר - מה, אנחנו בצפון ולא נכנס

לאהוביה?! רק לחמש דקות!! אז נכנסנו, והיינו שם לפחות שלוש שעות, וגם אז היה קשה להוציא את שולי משם.

בחברות זו התגלתה שוב תכונת האמת של שולי. אהוביה, כמי שלא גדל בבית המדרש - היה קורא את פסוקי החומש כפשוטם, ללא פרשנויות שכל כך התרגלנו אליהם עוד מילדותנו - עד שלא תמיד שמנו לב מהו פשט הכתובים. שולי אהב את האמת הישרה והפשוטה, את פשוטם של פסוקים.

מספר אהוביה על החברותא עם שולי:

בתחילה, כשהגעתי לישיבה - היה לי קשה להבין איך אפשר ללמוד ברעש הזה. אחר כך, כשהיה שקט, לא הבנתי איך אפשר ללמוד בלי הצעקות - וכששולי הגיע, והתחלנו ללמוד יחד, זה היה חידוש ורענון של הלימוד החי והתוסס.

שולי היה מאוד תוקפני בדעות שלו, ומאידך, ידע לקבל. לפעמים היה נראה שהוא לא שומע בכלל מה שאומרים לו, ופתאום אני שומע אותו צועק על מישהו אחר, את מה שלפני רגע חשבתי שהוא לא מבין...

היו לו דעות חריפות בכל דבר. אריאל ובני עקיבא, מרכז והר-המור ועוד. החברותא אתו היתה מאוד חיה תוססת. והיא היתה מכריחה לחשוב. כל אחד אוהב להשאר בדעה שלו, אבל עם שולי, היה מאוד מעניין לשוחח, ולא רק בנושאים שקשורים דוקא לתורה, אלא גם בנושאים אחרים.

אצל שולי התורה היתה תורת חיים. היא לא היתה רק "רוחניות" לבד. וזה מאוד בלט אצלו. שולי חי בדברים הגשמיים את התורה, ולא רק בבית המדרש, בצדדים התיאורטיים של התורה.

חיוניות

שולי, היה טבעי מאד. כששמח - אז הוא שמח, עם כל הגוף וכל הנשמה. וכשהתעצבן - התעצבן כל כולו, והיה נסער וצועק.

מספר יאיר:

היתה לנו חברותא במהר"ל. באחת הפעמים, לאחר שעסקנו רבות בליבון דברי המהר"ל - ירדה פתאום ההארה, והקטע הובן. שולי הפך כולו ברק של אור. חיוכו התרחב, והוא התמלא כולו הארה. כולו היה בבחינת "חכמת אדם תאיר פניו".

לא מלאך

לא מלאך היה שולי, גם לא שרף, ומן הסתם, גם לא היה רוצה שנתאר אותו ככזה. הוא היה בן אדם כאחד העם. מי שהכיר אותו מקרוב, ידע שהיו לו גם נפילות וירידות. כששאלו אותו "ווס הערצאך?" היה עונה, באמת ובכנות: "שלעפצאך!", או אולי "נעבעך". הוא ידע להגיד את זה עם כל הלב, והוא התכוון לכך בכל הרצינות.

אבל שולי ידע, גם בתקופות של נפילה, לשמור על עצמו למעלה, כפי שמעיד בצלאל:

אצל שולי - היראת שמים היתה טבעית מאד. כל ההתלבטויות היו שכליות, אבל בפנים - הוא היה "שייך". בכל התקופות שהוא עבר, גם בצבא, הוא היה "ישיבה בוחר". תמיד אלגנט. תמיד ציציות בחוץ. הזקן. בלי חכמות. שולי לא היה בדיכאון. גם בתקופות הקשות - הוא היה בא ואומר "אני בדיכאון, בא נדבר". הייתי אומר לו: נו, כך אתה בדיכאון?! הוא לא היה "נכבה" או משתתק.

היה אפשר לדבר איתו בחדר, על "למה לחיות" ו"למה ללמוד תורה" ו"בשביל מה בכלל לקום" וחצי שעה אחר כך למצוא אותו בחדר האוכל צוחק ומתווכח.

שולי ידע גם להעריך את אותם המתמידים בלימודם, בבחינת "קנאת סופרים", כפי שמספר אלרן אליעזר:

פעם סיפר שולי שראה באחת הישיבות בחור צעיר שמעביר "חבורה". שולי התפעל מכך והפטיר "הלואי עלי".

גם כאשר התקבלו בישיבה תגובות חמות על קובץ "מקדמי ארץ" הראשון, שהוציאו בני הישיבה, הביע שולי את התפעלותו והערכתו לכותבי המאמרים.

מועדים

בימים נוראים התחדדה דמותו של שולי כיחוסיד. האמת היא, שכל השנה היה מתפלל עם 'גארטעלי' ובהתלהבות, אך בימים נוראים - יותר מכל יום אחר. בתפילות היה מכסה את כל ראשו בטלית, אף כבחור, והיה מסתגר בתוך עצמו במשך כל התפילה, כשהוא בבחינת "כל עצמותי תאמרנה".

מספר עמית:

תפילת יום הכיפורים של שולי לא כל כך התחברה לי עם הדמות של שולי

במשך כל השנה. שולי היה מאוד מכונס בעצמו, עטוף בטליתו, עם בכיות איננות ונוראות. האמת היא, שבפעם הראשונה - זה מאוד הפתיע אותי. בכלל לא ציפיתי מבחור כל כך תוסס - שפתאום יהיה כל כך מכונס בעצמו. בהמשך נוכחתי לדעת כי שולי הוא אדם רב גוני, ואין להיות מופתע מפנים שונים באישיותו.

בעשרת ימי תשובה, היה שולי לומד יותר מוסר, ותפילתו היתה שונה משאר ימות השנה.

מספר ר' אהרון, תושב היישוב:

אני זוכר את התרשמות הבנים שלי משולי בימים נוראים, כאן בישיבה. פתאום, באמצע התפילה, הוא יוצא מבית המדרש והולך וטובל ב"מקווה"! הם פשוט היו בהלם. בעקבות כך ביקשו שאזמין אותו לשבת. ומאז נוצר בינינו קשר לא רק בבית המדרש.

ואם בימים נוראים היה לו "נורא ואיום", סיגופים ועינויים, הרי שבשמחת תורה - שמחה גדולה היתה לו. שולי היה רוקד בהתלהבות עצומה, קולו החזק היה נשמע היטב, והוא לא נתן לעייפים לנוח. במהלך ההקפות דאג להימצאות "משקה" בבית המדרש, ולשם כך היה עובר בין בתי האברכים ומחפש משקאות מתאימים.

איש וביתו

מספר רפאל:

פעם, כשלמדתי חברותא עם ידידיה, שולי עבר לידינו, ואיכשהו התפתחה בינינו שיחה. כולנו היינו אז נשואים טריים, ולשולי היה חשוב "להרביץ בנו תורה", בענייני שלום בית. שולי הדגיש כי הוא חוזר משיחת טלפון ארוכה עם לימור, וטרח לוודא שאנו מבינים כי בניין הבית הוא יסוד בניין לימוד התורה. שולי ניצל כל הזדמנות להנחיל את תפיסת עולמו החינוכית.

וכך שולי נהג בחברותות שלו בעצמו, כפי שמספר בצלאל:

ביקשתי משולי, ששעה אחת ביום לא יענה לשיחות בפלאפון, ובשלב מסוים שולי אכן הסכים. חוץ מדבר אחד - לימור. אם לימור התקשרה - שום דבר לא היה עוזר. שולי היה מפסיק את הלימוד ויוצא לדבר איתה. קודם כל הבית. קודם כל האשה.

וידידיה, החברותא של רפאל, משלים את התמונה:

ערב אחד נסעתי "טרמפ" עם שולי. את שולי הטרידה העובדה שאני נוסע בגפי בשעת ערב, בעודי בשנה הראשונה לנישואי. במשך הנסיעה, שינה שולי את תפיסת העולם שלי. קודם כל הבית. קודם כל האשה. אחר כך הלימוד. אחר כך התורה. יש קומה ראשונה, ויש קומה שניה. יש א' ויש ב'.

זה היה סדר הדברים אצל שולי, בעניין הבית, ובדברים כולם. הישרות של בני אדם היא מוטבעת ביסודו של בית המדרש, או אפילו הרבה לפני בית המדרש. לשולי היה ברור, שאדם לא יכול ללמוד על חשבון בין אדם לחברו, וקל וחומר לא על חשבון אשתו.

תקשורת בין אישית

לשולי היתה יכולת מדהימה ליצור קשר עם אנשים. שולי היה מזהה מי העומד מולו, ומתקשר איתו בשפתו ובסגנונו. במהלך חייו יצר קשר עם כל הסובב אותו, מאנשי רוח, חבריו לישיבה לסוגיהם, בעלי בתים, סתם "אנשים מהרחוב" תיכוניסטים, שבושי"ם, ועד ילדי הגן.

מספר ר' אהרון, תושב קדומים:

לאחר שנוצר בינינו קשר, הזמנו את שולי אלינו לשבת. ולא רק לשבת אחת. והוא היה בא. לפעמים, היה בא גם כשלא הזמנו אותו, ואני חייב לומר - תמיד שמחנו שהוא בא. וגם הוא.

בשולחן שבת, שולי היה מופתע, אנחנו מדברים בבית אנגלית שוטפת. שולי לא כל כך שמח לשמוע את זה. בשלב מסוים, אשתי החליטה שמתחילים לדבר בשולחן שבת ב... אידיש. ושולי - שולי היה פשוט מאושר. הוא מאוד מאוד נהנה מהעניין, כאילו היה במאה שערים. מאז השתתף יותר בשולחן שבת, וגם הילדים מאוד נהנו מהעניין.

הרגליים שלו היו על הקרקע. פעם, כששולי שמע מאשתי שרוצים להקים בקדומים סניף אריאל - התלהב ומיד החל לשלוף מספרי טלפון של אנשים שיכולים לעזור לנו להקים את הסניף. הוא היה מאוד מציאותי, מאוד ריאלי ומאוד מעשי. אני מאוד מאוד אהבתי אותו, והוא מאוד חסר לנו.

מספר משה, אביו של שולי:

באחת הנסיעות הליליות שלנו, הגענו למחסום צבאי. לפתע ביקש ממני שולי לעצור, ירד מהרכב והחל מחבק את אחד החיילים בהתלהבות. לי היה ברור שהם כנראה חברים ותיקים, אך לאחר ששאלתי את שולי - התברר שהם נפגשו פעם לכמה דקות בלבד...

מספר מנחם ש. :

בחדר שלו בישיבה היו לו ספרים רבים של יצחק אורן, סופר בן שמונים, לא דתי, שהתחיל באותה תקופה להתעורר, ושולי התכתב איתו. שאלתי את שולי מאיפה הוא מכיר אותי, ושולי סיפר לי שהם... הסתפרו ביחד באותה מספרה. הסופר הסתפר, ושולי, בנתיים "הרביץ תורה ברבים", ומתוך זה נוצר בניהם קשר. מאוחר יותר התברר לשולי כי "הזקן מהמספרה" הוא אחד הסופרים ה"נחשבים" בארץ.

ילדים

כאמור, התבטא כשרונו של שולי גם ביצירת קשר עם ילדים. שולי לימד בתלמוד תורה בקדומים - בכל בוקר, בשעת הלימוד הראשונה, התייצב שולי, והתפלל ולימד את הילדים (על התרשמות הגנות אפשר ללמוד מן השיר המצורף בהמשך). בשלב מאוחר יותר, לימד שולי גם בבית הספר.

מספר ר' אמנון, על התרשמותה של מנהלת בית הספר, כאשר שולי בא להתקבל: כששולי רצה להתחיל ללמד בבית הספר, המלצתי למנהלת בחוס רב - אבל רק בתור בן אדם. בתור מורה - לא הכרתי אותו, ולא יכולתי להמליץ על כישוריו בהוראה. בכל זאת, המנהלת נפגשה איתו, וגם אני נוכחתי באותה פגישה.

בסיום הפגישה - אמרה לי המנהלת - הוא איתנו בשנה הבאה! כך, רק מתוך שיחה אחת, ללא כל בדיקה של שולי מול כיתה, היה למנהלת, בעלת המקצוע, ברור שאדם כזה היא רוצה אצלה בבית הספר.

הילדים אהבו מאוד את שולי. הוא ידע תמיד איך ומה לדבר אתם. זכור לי טיול אחד, שבו שולי ידע מחד - איך לשמור על משמעת, ומאידך - ידע לעשות זאת בלי כעס ומריבות. הוא עניין אותם בידע שלו בעזרה ראשונה, כאילו הם בני גילו. דבר נוסף שזכור לי מהטיול הזה: כשעברנו ליד המערה, בה התחבאו על פי המסורת רבי שמעון בר יוחאי ובנו, הרים שולי עטיפה של מסטיק מהרצפה, ושאל: אתה באמת חושב שהם אכלו רק חרוב?!...

ובעניין דמותו החינוכית של שולי, מוסיף גלעד ומספר:

במוצאי שבת אחד הציגו ביישוב את ההצגה "יארצייט". ביציאה פגשנו את שולי ולימור, שהיו בהצגה כבר יותר מפעם אחת. שולי מאד התלהב. היה לו

ברור שכל מחנך חייב ללמוד את היכולת להציג. הכשרון החינוכי שבדרמה - ממש ממש קנה אותו. ואולי גם את התלמידים שלו...

מוסיף קובי :

ההשפעה שלו בחינוך היתה גדולה מאד. כל שיחה איתו היתה שיחת חינוך, ולא דוקא ב"תורת חינוך", אלא לפעמים בשאלות שלו, שהוא לא מבין איך המלמד לא מחבק את התלמיד. הוא פשוט לא מבין.

תורת חסד

אצל שולי, החסד היה טבוע בחייו הרגילים. אצל שולי החסד היה ביום יום. ראשית, חסד בבית פנימה, ומתוך כך, חסד עם אחרים. בפשטות. בטבעיות. ובעקביות.

מספר גלעד, על התמדתו של שולי בנתינת הצדקה :

יש לנו גמ"ח הלוואות לטובת בני הישיבה. לשולי היה חשוב מאד לתרום לגמ"ח. לפעמים, ניסיתי לומר לו שאולי יש אנשים שזקוקים לכסף יותר - אבל שולי התעקש. היה לו חשוב, ואני לא יודע למה, לתרום דוקא לגמ"ח¹. שולי תרם באופן קבוע כל חודש מאה שקל. התרומה היתה בצורה הלוואה, הגמ"ח מגלגל את הכסף, וברגע שהוא רוצה - הוא יכול לקבל את זה בחזרה. מה שמדהים - זאת היתה ההתמדה שלו, גם כשהיה בצבא - בכל חודש, בדרך לא דרך, הייתי מקבל את הכסף. פעם דרך פלוני ופעם דרך אלמוני. ואם חודש אחד לא היה מגיע - אז בחודש הבא היה מגיע כפול. כמה חודשים לפני הרצח - שולי הוציא את כל הכסף, שהצטבר לכדי שלושת אלפים שקל, כדי לתת למישהו אחר הלוואה.

פתיחות לנושאים אחרים

בחדרו של שולי היו ספרים רבים, ולא דוקא ספרי קודש, אלא גם ספרים "חריגים" בנוף הישיבתי. שולי הספיק גם ללמוד באוניברסיטה הפתוחה. במסגרתה למד קורסים מגוונים ושונים, בפילוסופיה, ספרות, מדעי המדינה, ועוד.

מספר אלרן אליעזר :

לאחר אחד הויכוחים הרגועים, הבחין שולי שדעותי נובעות מתוך שקיעה בדי

1. יתכן, שהמקור לרצונו זה, הוא בדברי החפץ חיים בספרו "אהבת חסד".

אמות של בית המדרש. כיון שכך נתן לי את ספרו של עזריאל קרליבך "מסע להודו", ואמר: כדאי שתקרא בו, בבחינת "רקחות וטבחות", הוא יכול לתת לך זווית הסתכלות חדשה על החיים.

מספר משה (אבא של שולי):

היו לו ספרים שבשביל לקרוא את הכותרת, צריך קורס מיוחד. שולי אהב גם ספרי ילדים. הוא היה קורא אותם במשך שעות - ישר והפוך. מה שמדהים, ששולי לא רק קרא את תוכנו של הספר, אלא הוא גם ידע את כל הרקע מסביב - על הסופר ועל התקופה.

הוא היה רחב אופקים. לפי העבודות שהוא היה מבקש ממני למסור לאוניברסיטה הפתוחה - הייתי יודע מה הוא לומד. ספרות, פילוסופיה ונושאים מגוונים ומעניינים מאד.

החלום שלו היה - להקים ישיבה-אוניברסיטה פה בארץ. הוא לקח את זה בצורה מאד רצינית. הוא טען, שחסרים בחורים שלומדים לימודי חול באמת מתוך הישיבה. הוא ראה בזה דגל. לא יתכן שבחור שלומד כל כך הרבה שנים - הולך בסוף לעבוד בדברים "פשוטים". אנשים יוצאים קרחים מכאן ומכאן - או שהם "רק" לומדים, או שהם מפחדים לצאת "בלי כלום", ואז יוצאים בלי כלום בתוכן הפנימי.

שולי, לא רק דיבר על כך. הוא גם עשה. הוא התחיל לדבר עם פרופסורים ו"להריץ" את העניין.

בצ'אל:

שולי חלם על זה גם במובן החיצוני. "הכלי הנאה".

"תראה", היה אומר לי, "לאוניברסיטה יש קמפוס. יש פאר. יש יופי. אם רוצים כבוד והערכה לתורה - צריך שגם לישיבות יהיה בנינים של כבוד והדר". התמונה של "ישיבה-אוניברסיטה" כאן בארץ - כבר היתה אצלו בראש, מוחשית ועניינית.

חלום נוסף של שולי, היה הקמת בית קפה בחומש. מקום בו יפגשו דתיים וחילוניים וידונו בסוגיות שעומדות על הפרק.

מספר יאיר, שהיה מהבחורים המבוגרים כששולי הגיע לישיבה:

יצא לי ללוות את שולי בחלק מההתלבטויות שלו. גם בענין של האוניברסיטה. שולי היה אוהב אדם. היה בו משהו יפה נפש. היו לו מחשבות על פסיכולוגיה ופילוסופיה. ועל הרבה מהמחשבות הללו שוחחנו לא מעט.

חֵמֶשׁ

חיים של עשייה

יתכן, שישנם הרבה אנשים כמו שולי, עם שאלות נוקבות. והם תקועים. הם לא זזים. ושולי זו, והתקדם, ולא ויתר. הוא הלך למקום שהיו לו תשובות. שהיה לו מה לתת, והפנה את השאלות אל אלו שנשארו מאחור. במשך הזמן הפך שולי את שאלת ה"למה לחיות" - לשאלה "למה אתה לא בא לגור בחומש". הוא לא היה מרפה, ומשאיר אותך ללא תשובה אמיתית - בעיקר לעצמך.

יתכן שעניין זה מתמצת כיצד לקח שולי את השאלות, את הבירורים, והפך אותם לדרך של בנייה. לדרך של עשייה.

מספר רפאל:

בזמנו היה מי שטען כלפי שולי כי הוא גלותי. שהרי הוא נמשך לצדדים של הגלות, אהב את כל הנוסטלגיות של החסידים, את ה"רבה", את כל מה שקשור להווי החסידות ו"החצר", ומאידך גיסא היו בו געגועים לתקופת ההשכלה וצימאון הדעת שבה. אבל על שולי של חומש, אף אחד לא יכול לומר שהוא היה גלותי. הוא אהב את הגלות וידע לקחת משם את הצדדים היפים - אבל בהחלט לא להשאר שם.

בשביל שולי, אהוביה גילם את הדמות האידאלית - העושה, ולא רק המדברת. ובנקודה זו, גם אהוביה העריך את שולי:

שולי הנהיג בישיבה לקיים מסיבה לכל מי שהתגייס, ואני ראיתי בזה דבר חשוב, להעריך ולתת חשיבות לעניין הגיוס לצבא, לשילוב הספרא והסייפא. שולי היה בשבילי הבחור שדיבר גם כל הזמן על העשייה, ואין לנו דוגמה טובה יותר מחומש לצורך העניין.

דרך אמת

מספר ניתאי, שכנו של שולי למגורים בחומש:

ההכרות הראשונה שלי עם שולי - היתה כששולי היה עדיין בישיבה. אמרו לי שיש עוד מישהו בקדומים שחושב על חומש, אז רציתי לדבר איתו, לראות עם מי הולכים לעבוד.

עליתי לישיבה, וכבר מרחוק כבר שמעתי אותו "שוטף" את אחד האברכים על כך שאינו בא לגור בחומש. אולי לחבר'ה בישיבה זה מחזה נורמלי, אבל

אני עוד לא הכרתי את זה, ולא ידעתי מי בדיוק עומד לפני. אמרתי לו, תעזוב את הבנאדם, אם הוא לא רוצה - כנראה שיש לו סיבות. אך שולי ענה לי בחצי צעקה: את מי זה מעניין?! אם זה מה שצריך לעשות עכשיו - אז עושים!!

כזה היה שולי. מה שהיה נכון ומה שהיה ישר - זה הדבר שהוא היה עושה. ככה זה היה גם בכל התקופה שהכרתי אותו בחומש.

לאחר החתונה, גרו שולי ולימור בגבעת הישיבה, ולאחר שלושה חדשים, קמו לפתע ועברו לגור בחומש. שולי המשיך ללמוד בישיבה, ללמד בתלמוד תורה, וללמוד במכון ההוראה בשילה.

מספר אריאל חברו ללימודים:

באחת הפעמים שנסענו ביחד למכון ההוראה בשילה, שולי שאל אותי: מתי אתה בא לחומש? עניתי לו: אתה יודע שאני שייך לגבעות, לאחיה. ולמה לא לחומש? שאל שולי, ולא הרפה. עניתי לו, חצי בצחוק: עזוב אותך, ישוב של זקנים... עוד לא גמרתי את המשפט, שולי פשוט עצר את הרכב והחל לצעוק עלי - אתם כולכם, כל מה שיש לכם בראש זה רק להקים מקומות חדשים. ואם יש מקום ישן שעומד ליפול!!

תורה שלמה היתה לו על הישובים, ולמה דוקא חילוניים. הנושאים הללו בערו בו.

ומנחם ב. מוסיף ומחדד את דמותו של שולי:

קודם כל, תמיד היה כיף לדבר איתו. בדרך כלל כשאנחנו, אנשי הגבעות, פוגשים מישהו - הוא מתעניין בגבעות, בעיזים, בצריפים, כולם מסתכלים ככה מלמטה - שאלות טכניות. שולי נהג אחרת, הוא היה בא בגובה העיניים - נו, מנחם, מתי אתה בא לחומש?! מי צריך אותך בגבעות?! בלי להתבלבל ובלי חכמות, הוא ידע להגיד ישר מה הוא חושב על הגבעות, והוא לא התבייש.

לימור, אשתו של שולי, מספרת שגם לה לא תמיד היה ברור שכדאי להמשיך ולגור בחומש, ושולי - עם האמת שלו:

למרות שאני באה מגבעה - היה לי מאד קשה בחומש. הרבה פעמים אמרתי לשולי - בא נלך לגבעה, גם זה חשוב. הוא תמיד ענה לי: לימור, אם את אומרת - אז עוברים, אבל תסתכלי לעצמך טוב בעיניים ותעני לעצמך על השאלה - זה ממקום של "נוח לי" או לא! איפה יהיו אנשים - אני יודע. איפה לא יהיו - אני גם יודע.

שולי לא התייחס לגבעות כדבר קדוש. שולי ידע היטב שבחומש באמת באמת צריכים אותו, גם אם קשה, וגם אם לא נוח.

קובי לימד יחד עם שולי בתלמוד תורה. שיחות רבות היו להם, כפי שמספר קובי:

הרבה שיחות היו לי איתו בעיקר בעניני התלמוד תורה. תמיד הייתי אומר לו - קח את הזמן. אתה לא חייב גם לגור בחומש וגם ללמד בתלמוד תורה, תתרכז באידיאל אחד, אחר כך תעבור לשני, יש לנו מספיק זמן. אבל שולי היה צריך להספיק הכל. והיום.

כשסיפר לי שהוא מתעתד להיות ר"מ בישיבה התיכונית בנתניה, חזרתי ואמרתי לו - קח דבר אחד - ותתמקד בו, אל תתפרס על כל כך הרבה דברים. שולי ענה לי: **יש המון מה לעשות, ואני יכול לעשות הכל.**

סוף דבר

האישיות של שולי היתה מאוד רב גונית, והוא איחד בתוכו הפכים: מצד אחד, הוא היה אדם מן הישוב, אינטליגנט, בעל הופעה מחויטת (בישיבה צחקו על כך שהיה מנהיג את החולצות), ומן הצד השני, היה יכול להחזיק בדעות הכי קיצוניות ולא קובנציונליות, הכי "איפכא מסתברא".

הוא היה אדם פתוח, מתעניין ומתמצא בעולם הגדול, מעורב בדעת עם הבריות, יודע לפתח שיחה עם כל אחד, בלשון ובנושאים הכי עדכניים, ומן הצד השני, הוא היה טיפוס של "מאה שערים", עם מקווה וגארטעל, עם יידיש וגעגועים לגלות.

הוא היה עדין, רגיש, חברי. ראינו אותו מתיחס גם לילדים בגן בכזו חיבה ורגישות. ומן הצד השני, הוא היה תקיף, הוא היה יכול לרתוח מזעם על תופעה שלא נראתה לו, או על סברה לא ישרה שנאמרה בבית המדרש.

מצד אחד הוא היה טיפוס של תמימות ודביקות. הוא דיבר על בניית חבורה קדושה בדרכו של הרבי מפיאסצינה. ומן הצד השני הוא העז לשאול ולהתמודד עם השאלות הכי מרדניות.

הרב גוניות הזו, היא ביטוי לעושר הפנימי שהיה בו. אין ספק, כבחור צעיר הרב גוניות הזו הופיעה גם כמעין "פיצול אישיות", הפכפכות. נראה כי בשנים האחרונות, הבשיל וגיבש דרך חיים מאוד מובנת, מאוד ייחודית.

כמה כואב שאישיות מיוחדת שכזו נגדעה באיבה ביד זדונית, חבל על דאבדין ולא משתכחין.

צוואתו של שולי ברורה היא: להמשיך. להמשיך ולעשות, להמשיך ולבנות את חומש, להמשיך בחינוך, בעשיה, להמשיך בחיפוש האמת, להמשיך בזעקה כנגד העוולות, ובעיקר- להמשיך.

* * *

המלמד שלנו

בוקר בוקר התייצב בגננו
ואם חש שיאחר הקפיד להודיענו
זמן לימוד התורה היה חשוב בעיניו
ומ"חומש" הצפונית לקדומים החיש פעמיו.

ערך רב הקדיש לנושאי הלימוד
שאותם לימד בחן ובנעימות.
ותמיד היה לו חשוב ללמד את העיקר
למרות שלא תמיד היה זה קל.
אם חש אי שביעות רצון או קושי אחר
שאל אם כדאי להוסיף עוד משהו ולשפר
ועוד ביקש "אשמח מאוד לקבל חומר ורעיונות
על מנת להגיע ללבותיהם של הבנים והבנות".

יחסו לילדים היה מדהים ונוח
ולכן חיכו לו כל בוקר בקוצר רוח.
הכבוד שרחש לכל ילד היה פשוט אדיר
ומהשבוע הראשון כבר ידע את שמות כל הילדים
ופנה אל כל אחד בשמו ורחש את אמון הזאטוטים.

עם כניסתנו לגן פצחו הילדים בשירת "יחד יחד"
כי זה היה המוטיב שלו- "כולנו" ו"ביחד".

אהבנו אותו וחיכינו לו מידי יום ביומו
ואם נאלץ להיעדר חשנו מאוד בחסרונו.

מעבר להיותו מחנך ומלמד טוב
היה אדם נפלא שהתעניין גם בזולתו
ולכל אחד נתן תחושה נעימה במחיצתו.

זכות גדולה נפלה בחלקנו- להכירו ולהוקיר מדותיו הטובות
מדות של איש יקר שהיה אהוב ואוהב
אדם שיקדו בו אהבות רבות :
אהבת התורה
אהבת הבריות
ואהבת ארץ ישראל
ועם שלש אהבותיו נזכרהו!

ת . נ . צ . ב . ה .

ולך לימור היקרה – שאיבדת את היקר באדם
המשיכי לגדל את הילדים המתוקים בטוב לבך
בדרך בה סלל והתווה שולי אהובך
ויה"ר שבורא עולם ינחמד, ויהא בעזרך.

רחל שלו בשם צוות גן "שחף",
קדומים.